

Księga Powtórzonego Prawa

Księga Powtórzonego Prawa bierze swoją nazwę od greckiego słowa **Δευτερονόμιον**, które oznacza „drugie prawo”.

Nazwa ta, zaczerpnięta z LXX (Pwt 18,17), może sugerować, że treści zawarte w księdze odbiegają od pouczeń zamieszczonych w pierwszych czterech księgach ST, które w takim odniesieniu należałoby uznać za „pierwsze prawo”.

Księga ta powtarza jednak treści zawarte w pouczeniach przekazanych przez Boga Mojżeszowi.

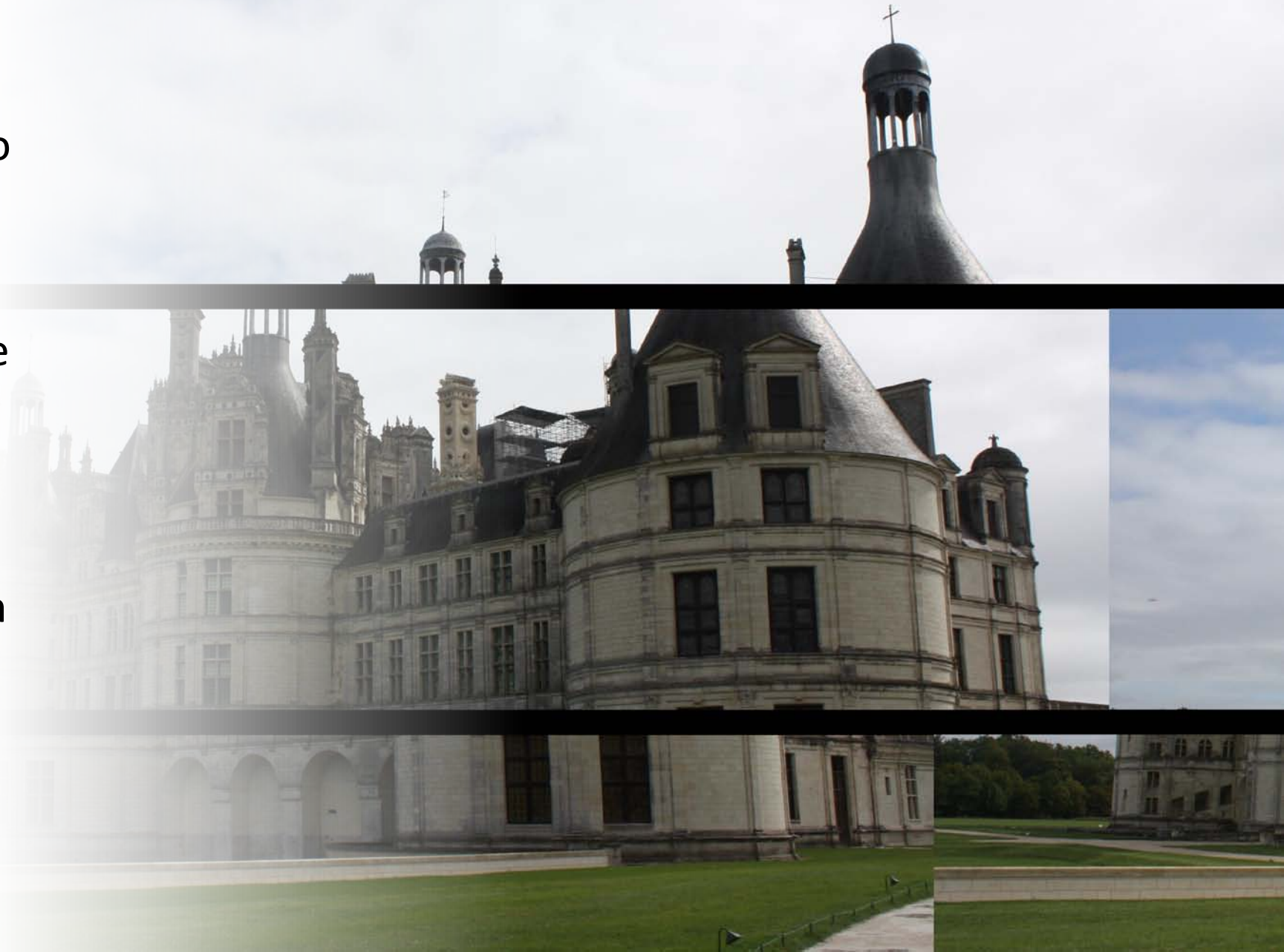
W BH przyjmuje nazwę
od pierwszych wyrazów księgi –
אלה הדברים „to są słowa”.
Nazwa ta dobrze oddaje treść
księgi, która zasadniczo przekazuje
słowa wypowiedziane przez
Mojżesza przed wejściem Izraela
do Ziemi Obiecanej.

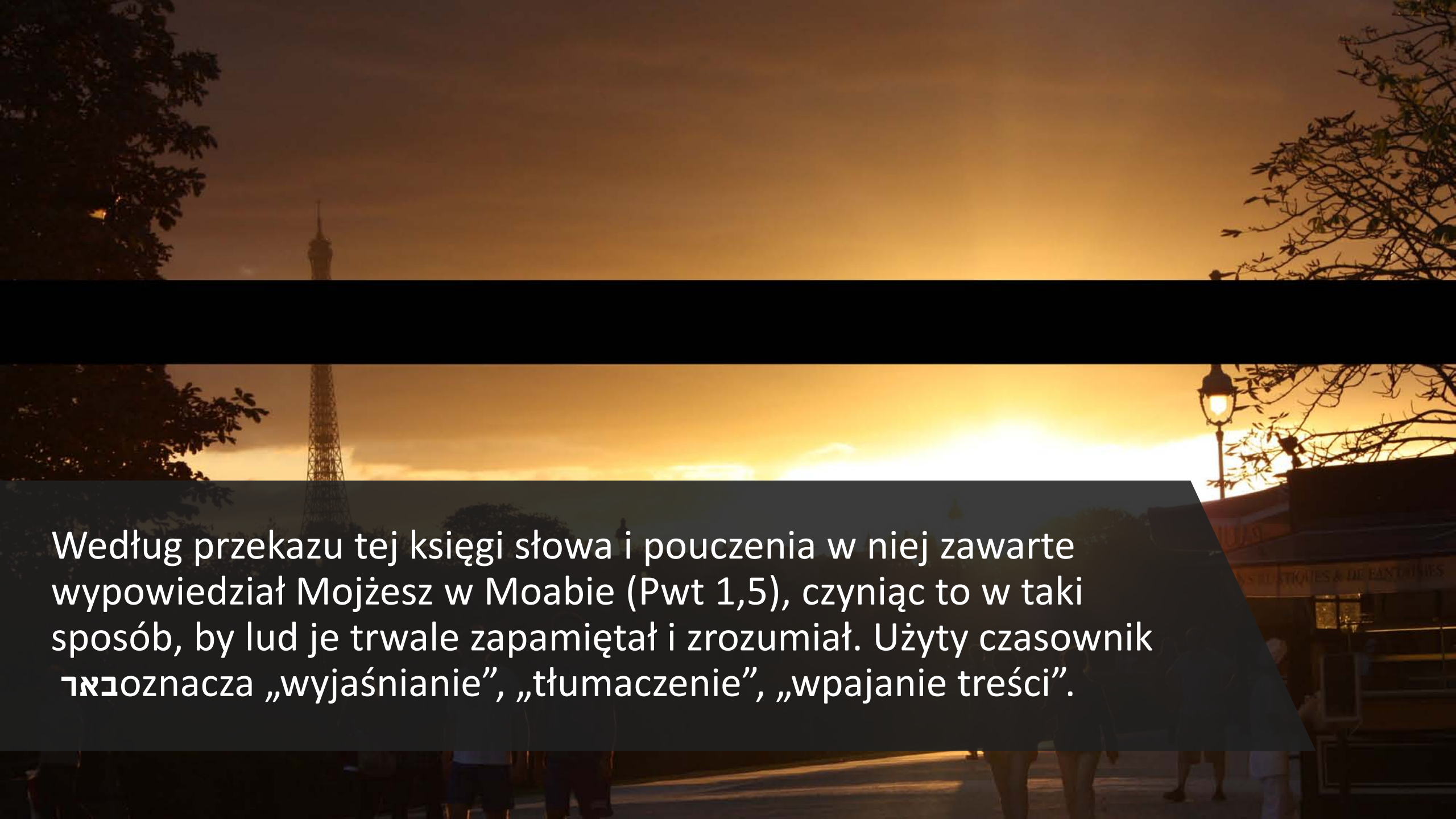
Kluczowym
tematem książki jest
wierność Prawu
otrzymanemu
przez Mojżesza,
który przed swoją
śmiercią ostatni raz
poucza lud.
Chce w ten sposób
wyjaśnić
wątpliwości
dotyczących kultu,
spraw społecznych
i małżeńskich.

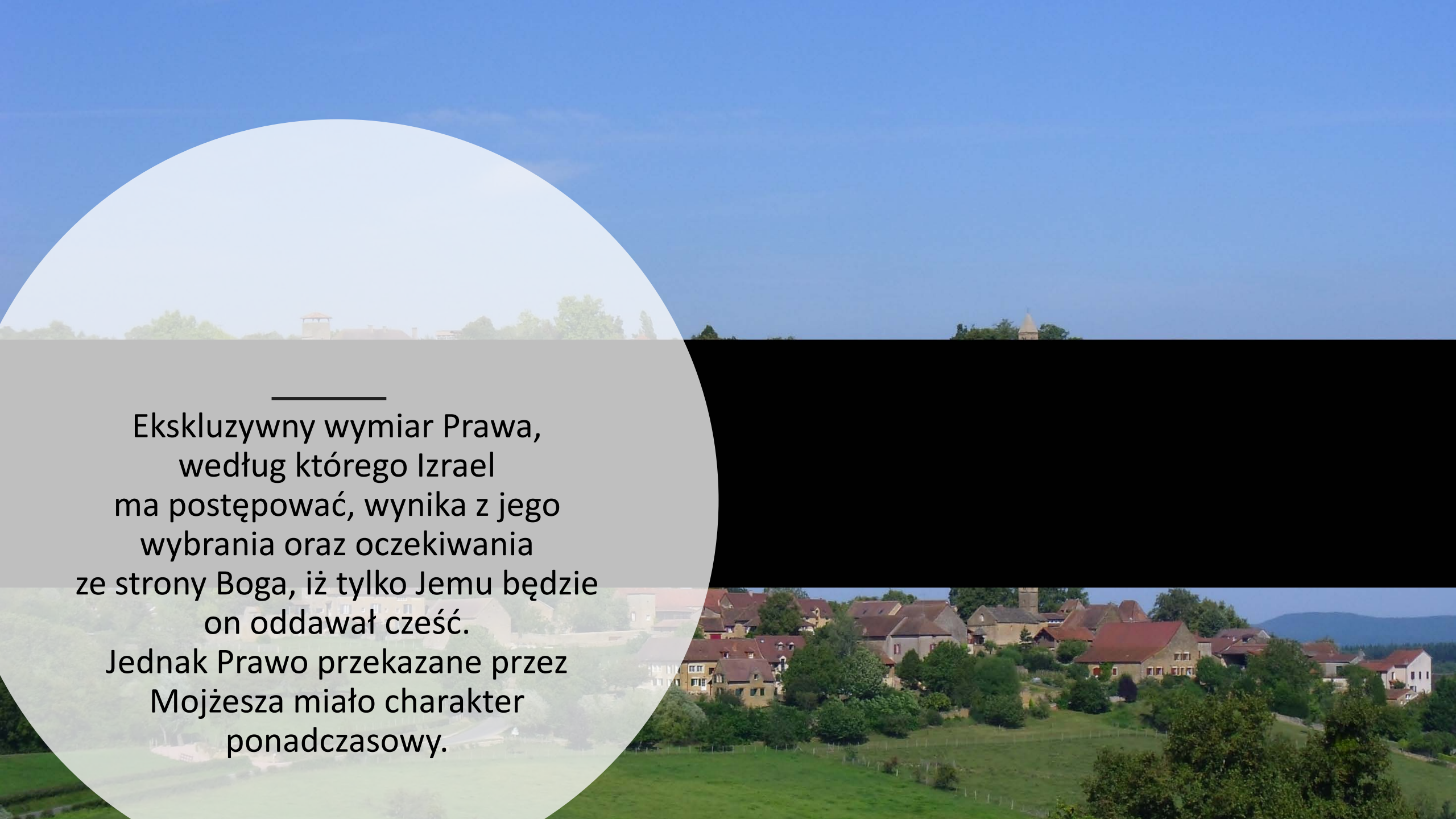
Wyjątkowa relacja Boga
i Jego ludu, przedstawiona
w tekście Księgi Powtórzonego
Prawa, została oddana przez
zaimki dzierżawcze.

Georg Braulik podaje, że
w tekście księgi jest ich prawie
trzysta. Zaimki te podkreślają
ekskluzywny wymiar relacji
między Bogiem a Izraelem,
a jednocześnie zobowiązanie
ludu do przestrzegania Bożych
poleceń, co jest warunkiem
utrzymania przymierza
(Pwt 26,18).

Według przekazu tej księgi słowa i pouczenia w niej zawarte wypowiedział Mojżesz w Moabie (Pwt 1,5), czyniąc to w taki sposób, by lud je trwale zapamiętał i zrozumiał. Użyty czasownik **וַיְבָאֵר** oznacza „wyjaśnianie”, „tłumaczenie”, „wpajanie treści”.

—

Ekskluzywny wymiar Prawa,
według którego Izrael
ma postępować, wynika z jego
wybrania oraz oczekiwania
ze strony Boga, iż tylko Jemu będzie
on oddawał cześć.
Jednak Prawo przekazane przez
Mojżesza miało charakter
ponadczasowy.

Gerhard von Rad uważał, iż niewola babilońska, podbicie Izraela (722 r. przed Chr.) i Judy (586 r. przed Chr.) oraz wzięcie króla Jojakina do niewoli powinny być odczytywane jako kara Boża za niewierność narodu wybranego wobec Prawa. Zdaniem tego autora tekst daje Izraelowi nadzieję, że naród nie został pozbawiony szansy na zbawienie.

W tym ujęciu Księga Powtórzonego Prawa stanowi zapis Prawa, które ma być wzorem dla przyszłych pokoleń chcących wrócić do postępowania zgodnego z wolą Boga.

Istotną rolę w interpretacji
Księgi Powtórzonego Prawa
odegrał Hans W. Wolf.
Uważał on, że księga ta zawiera wzór
postępowania,
a każdy człowiek, który nie postępuje
zgodnie z zawartymi
w niej przepisami, odrzuca wolę Boga.
Uznając „powrót” i „nawrócenie”
za kluczowy temat dla tej księgi,
wykazywał w swoich badaniach,
że zakładała ona grzeszność człowieka
i dawała nadzieję na odbudowę relacji
ze Stwórcą.

Cztery aspekty nawrócenia, które
były istotne dla autora
Deuteronomium:

- Zwrócenie się ku wyłącznej
wierze w JHWH;
- Słuchanie głosu Boga
i wypełnianie nakazów
przekazanych przez Mojżesza;
- Odrzucenie wiary w obcych
bogów;
- Podjęcie pokuty za popełnione
zło.

Tekst Księgi Powtórzonego Prawa zawiera również treści, które nie mają odpowiedników w żadnym innym porządku prawnym:

- (1) szczególnie bliska relacja Izraela z Bogiem, która ma się wyrażać w miłości;
- (2) przepisy ukazujące szczególną rolę kapłanów i proroków w społeczności;
- (3) duży nacisk na sprawiedliwość społeczną;
- (4) teksty mówiące o roli Boga w podejmowanych przez ludzi wojnach;
- (5) przepisy określające funkcjonowanie urzędu królewskiego;
- (6) regulacje określające, iż kult jedyne Boga może odbywać się tylko w jedynej świątyni Izraela.

- W Księdze Powtórzonego Prawa czasownik נתן, oznaczający „dać”, „obdarować”, ma swoje znaczenie teologiczne.

W 131 na 167 przypadków jego występowania podmiotem tego czasownika jest Bóg.

Obdarowuje on swój lud ziemią, miastami, owocami wydanyymi przez ziemię.

- To obdarowanie wynika z błogosławieństwa, którego Bóg udziela swojemu ludowi.

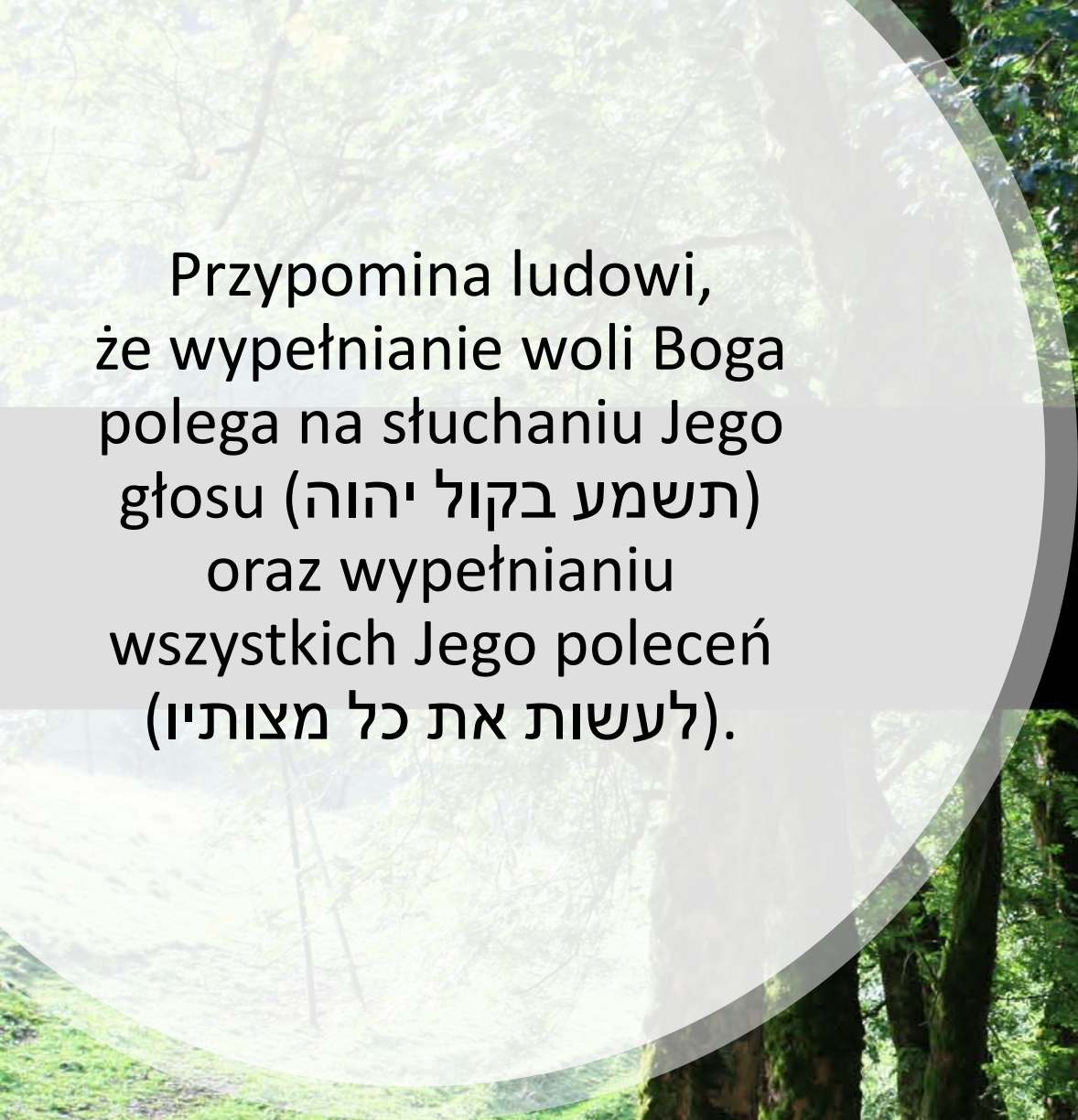
Zawarte w niej nakazy są bardzo obciążające dla osób wierzących:

ofiary (Pwt 12);
dziesięcina (14,26);
uwolnienie od długów (15,1-18);
pomoc potrzebującym (Pwt 16,1-17);
opłaty kapłańskie (18,1-8).

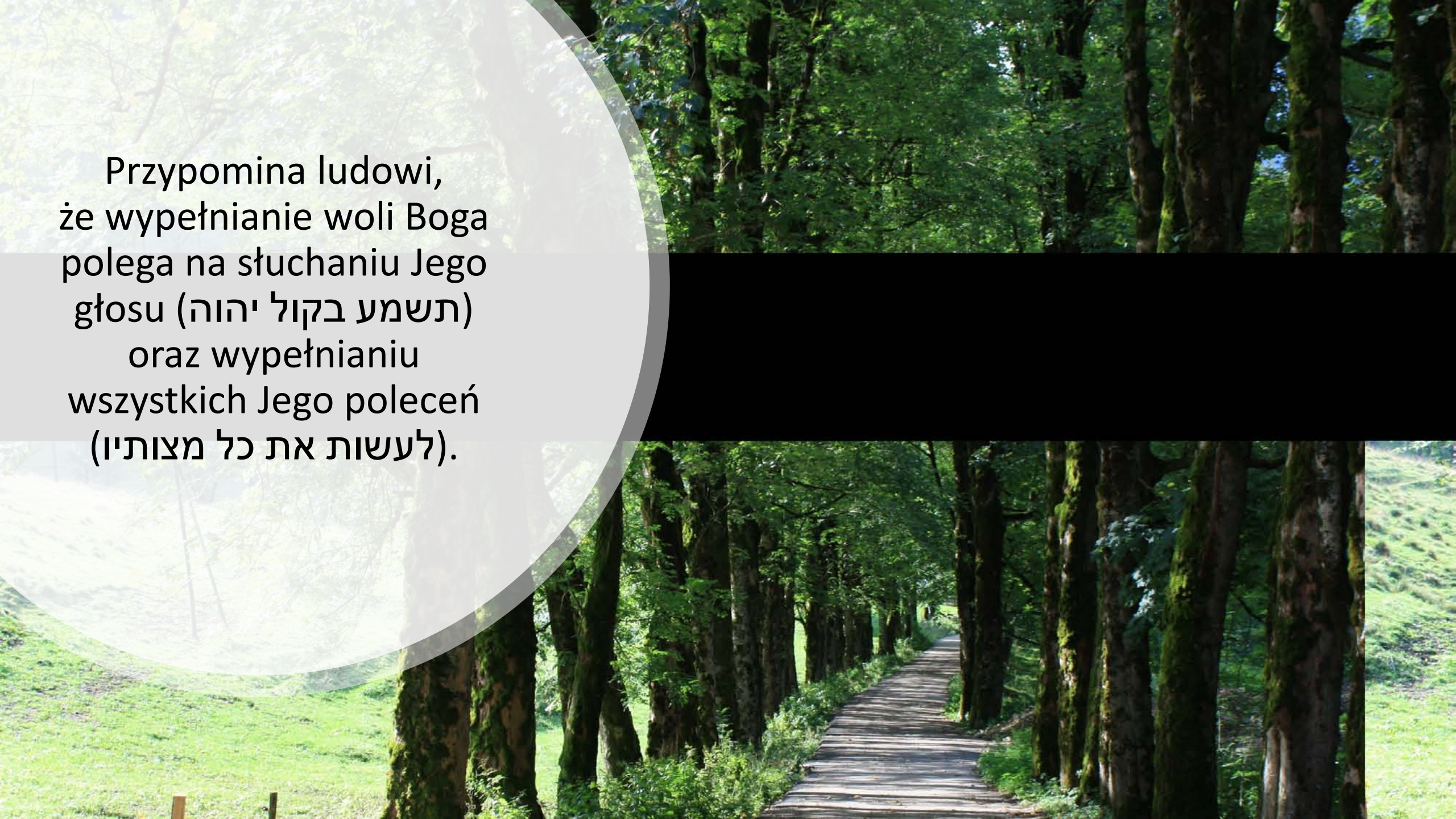

Izrael ma spisać wszystko, co usłyszał od Mojżesza,
by kolejne pokolenia wiedziały, jak powinny postępować (Pwt 27,2).

Przypomina ludowi,
że wypełnianie woli Boga
polega na słuchaniu Jego
głosu (תשמע בקול יהוה)
oraz wypełnianiu
wszystkich Jego poleceń
(לעשות את כל מצותיו).

Przestrzeganie Prawa
powinno być poprzedzone
interioryzacją woli Boga:
przyjęciem wszystkiego
całym sercem (בכל לבבך)
oraz całą duszą (בכל נפשך).

Pwt 30,11 Polecenie to bowiem, które ja ci dzisiaj daję, nie przekracza twych możliwości i nie jest poza twoim zasięgiem. 12 Nie jest w niebiosach, by można było powiedzieć: «Któż dla nas wstąpi do nieba i przyniesie je nam, a będziemy słuchać i wypełnimy je». 13 I nie jest za morzem, aby można było powiedzieć: «Któż dla nas uda się za morze i przyniesie je nam, a będziemy słuchać i wypełnimy je». 14 Słowo to bowiem jest bardzo blisko ciebie: w twych ustach i w twoim sercu, byś je mógł wypełnić.

Pwt 30, 15 Patrz! Kładę dziś przed tobą życie i szczęście, śmierć i nieszczęście. **16** Ja dziś nakazuję ci miłować Pana, Boga twego, i chodzić Jego drogami, pełniąc Jego polecenia, prawa i nakazy, abyś żył i mnożył się, a Pan, Bóg twój, będzie ci błogosławił w kraju, który idziesz posiąść. **17** Ale jeśli swe serce odwrócisz, nie usłuchasz, zbłądzisz i będziesz oddawał pokłon obcym bogom, służąc im – **18** oświadczam wam dzisiaj, że na pewno zginiecie, niedługo zabawicie na ziemi, którą idziecie posiąść, po przejściu Jordanu. **19** Biorę dziś przeciwko wam na świadków niebo i ziemię, kładąc przed wami życie i śmierć, błogosławieństwo i przekleństwo. Wybierajcie więc życie, abyście żyli wy i wasze potomstwo, **20** miłując Pana, Boga swego, słuchając Jego głosu, Ignąc do Niego; bo tu jest twoje życie i długie trwanie twego pobytu na ziemi, którą Pan poprzysiągł dać przodkom twoim: Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi.

Pwt 34,1 Mojżesz wstąpił ze stepów Moabu na górę Nebo, [...].

4 Rzekł Pan do niego: «Oto kraj, który poprzysiągłem Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi tymi słowami: Dam go twemu potomstwu. Dałem ci go zobaczyć własnymi oczami, lecz tam nie wejdiesz». 5 Tam, w krainie Moabu, według postanowienia Pana, umarł Mojżesz, sługa Pański.